

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра сучаснай беларускай мовы

Анатацыя да дыпломнай работы
БЫТАВАЯ ЛЕКСІКА Ў ПАЭМЕ ЯКУБА КОЛАСА “НОВАЯ ЗЯМЛЯ”

ГОГЛЕВА Ганна Леанідаўна

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт Ю. В. Назаранка

Мінск, 2018

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 56 старонак, 68 літаратурных крыніц.

Ключавыя словы: БЫТАВАЯ ЛЕКСІКА, ЛІНГВІСТЫКА, ПАЭМА Я. КОЛАСА “НОВАЯ ЗЯМЛЯ”, ТЭМАТЫЧНА-ПРАДМЕТНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА, ЭТНАЛІНГВІСТЫЧНЫ, ЛЕКСІКА-ГЕНЕТЫЧНЫ, СЛОВАЎТВАРАЛЬНЫ АСПЕКТЫ

Аб’ект даследавання – лексічны аспект паэмы “Новая зямля”

Я. Коласа.

Прадмет даследавання – бытавая лексіка паэмы “Новая зямля”

Я. Коласа ў яе разнастайных аспектах.

Мэта даследавання – вывучэнне бытавой лексікі паэмы “Новая зямля”

Я. Коласа ў лінгвакультуралагічным, лексіка-генетычным, словаўтваральным аспектах.

Задачы даследавання:

1. ахарактарызаваць бытавую лексіку як аб’ект вывучэння лінгвістыкі;
2. класіфікаваць бытавую лексіку ў паэме паводле тэматычна-прадметнай характарыстыкі;

3. вызначыць этналінгвістычны аспект бытавой лексікі паэмы;

4. разгледзець лексіка-генетычны аспект бытавой лексікі паэмы;

5. даследаваць словаўтваральны аспект бытавой лексікі паэмы

Метады даследавання – апісальны; метады колькасных падлікаў.

Аktуальнасць тэмы даследавання тлумачыцца неабходнасцю вывучаць лексіку беларускай мовы рознага тэматычнага абсягу дзеля захавання здабытаў мовы. Побывавае лексіка захоўвае багаты фактычны матэрыял не толькі для лінгвістыкі, але і для гісторыі, ареалогіі, этнаграфіі. Сёння, калі ўзрастае цікавасць да беларускай мовы, актуальным з’яўляецца глыбокае вывучэнне лексікі побыту, працы, духоўнага і матэрыяльнага жыцця беларускага гарода.

Вынікі даследавання: побытавая лексіка ў паэме Я. Коласа “Новая зямля” прадстаўлена асноўнымі прадметна-тэматычнымі групамі: назвы пабудовы і іх частак (35 адзінак); назвы адзення і абутку; назвы ежы і пітва (33 адзінкі); прадметаў хатняга побыту (42 адзінкі); назвы прылад працы (19 адзінак); назвы флоры і фаўны (46 адзінак); антрапанімічныя назвы (59 адзінак). Дадзеныя групы ахопліваюць асноўныя аспекты сялянскага жыцця, увасабляючы побытавую лексіку паэмы Я. Коласа. Пры гэтым зазначым, што падчас аналізу была выяўлена адсутнасць лексікі, што звязаная з насякомымі.

Практычная значнасць даследавання: вынікі дыпломнай работы могуць быць выкарыстаны на ўроках мовы і літаратуры ў школах, паслужыць практычным матэрыялам пры вывучэнні сучаснай беларускай мовы ў ВНУ.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 56 страниц, 68 литературных источников.

Ключевые слова: БЫТОВАЯ ЛЕКСИКА, ЛИНГВИСТИКА, ПОЭМА Я. КОЛАСА «НОВАЯ ЗЕМЛЯ», ТЕМАТИКО-ПРЕДМЕТНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА, ЭТНОЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ, ЛЕКСИКО-ГЕНЕТИЧЕСКИЙ, СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТЫ

Объект исследования– лексический аспект поэмы "Новая земля" Якуба Коласа.

Предмет исследования– бытовая лексика поэмы "Новая земля" Якуба Коласа в ее разнообразных аспектах.

Цель исследования– изучение бытовой лексики поэмы "Новая земля" Якуба Коласа в лингвокультурологическом, лексико-генетическом, словообразовательном аспектах.

Задачи исследования:

1. охарактеризовать бытовую лексику как объект изучения лингвистики;
2. классифицировать бытовую лексику в поэме по тематико-предметной характеристике;
3. определить этнолингвистический аспект бытовой лексики поэмы;
4. рассмотреть лексико-генетический аспект бытовой лексики поэмы;
5. исследовать словообразовательный аспект бытовой лексики поэмы

Методы исследования– описательный; метод количественных подсчетов.

Актуальность темы исследования объясняется необходимостью изучать лексику белорусского языка различного тематического направления ради сохранения богатства языка. Бытовая лексика сохраняет богатый фактический материал не только для лингвистики, но и для истории, археологии, этнографии. Сегодня, когда возрастает интерес к белорусскому языку, актуальным является глубокое изучение лексики быта, труда, духовной и материальной жизни белорусского народа.

Результаты исследования: бытовая лексика в поэме Я. Коласа «Новая земля» представлена основными предметно-тематическими группами: названия построек и их частей (35 единиц); названия одежды и обуви; названия еды и питья (33 единицы); предметов домашнего быта (42 единицы); названия орудий труда (19 единиц); названия флоры и фауны (46 единиц); антропонимические названия (59 единиц). Данные группы охватывают основные аспекты крестьянской жизни, воплощая бытовую лексику поэмы Я. Коласа. При этом заметим, что в ходе анализа было выявлено отсутствие лексики, которая связана с насекомыми.

Практическая значимость исследования: результаты дипломной работы могут быть использованы на уроках языка и литературы в школах. Кроме того, результаты проведенного послужат практическим материалом при изучении современной белорусской лексики в ВУЗ.

ABSTRACT

Thesis work: 56 pages, 68 literary sources.

Keywords: DOMESTIC LEXIS, LINGUISTICS, POEM OF Y. KOLAS "NEW EARTH", THEME-SUBJECT CHARACTERISTIC, ETHNOLINGUISTIC, LEXICO-GENETIC, WORD-FORMING ASPECTS

The object of the study is the lexical aspect of the poem "New Earth" by Yakub Kolas.

The subject of the study is the household vocabulary of the poem "New Earth" by Yakub Kolas in its various aspects.

The purpose of the study was to study the household vocabulary of the poem "New Earth" by Yakub Kolas in linguocultural, lexico-genetic, word-formation aspects.

Objectives of the study:

1. To characterize everyday vocabulary as an object of studying linguistics;
2. To classify the everyday vocabulary in the poem on the topic-subject characteristics;
3. determine the ethnolinguistic aspect of the everyday vocabulary of the poem;
4. Consider the lexico-genetic aspect of everyday vocabulary of the poem;
5. to explore the word-forming aspect of the everyday vocabulary of the poem

Methods of investigation are descriptive; method of quantitative calculations.

The relevance of the research topic is explained by the need to learn the vocabulary of the Belarusian language of various thematic areas for the sake of preserving the richness of the language. Household vocabulary preserves rich factual material not only for linguistics, but also for history, archeology, ethnography. Today, when interest in the Belarusian language grows, the profound study of the vocabulary of everyday life, work, spiritual and material life of the Belarusian garden is urgent.

Results of the study: household vocabulary in Y. Kolas poem "New Earth" is represented by the main subject-thematic groups: the names of buildings and their parts (35 units); names of clothes and shoes; names of food and drink (33 units); household items (42 units); the names of the tools (19 units); names of flora and fauna (46 units); anthroponymic names (59 units). These groups cover the main aspects of peasant life, embodying the everyday vocabulary of the poem by J. Kolas. At the same time, we note that in the course of the analysis, there was a lack of vocabulary, which is associated with insects.

Practical significance of the research: the results of the thesis can be used in language and literature classes in schools. In addition, the results of the conducted will serve as a practical material for the study of modern Belarusian language.